

ЎЗА ПАРВАРИШИНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕХНАТНАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 104 (3842).

Пайшанба, 30 май 1968 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ПИЧАН ТАЙЁРЛАШ ПАЙСАЛГА СОЛИНМАСИН

Бутун ҳаво кўриш келганидан табиий пичан, шартли суғориладиган ерларда беда яхши бўлмаган эди. Натижада область ҳўжаликларида етма-шак тайёрлаш пачи бакарилмай қолганди. Бу, шубҳасиз, чорвачиликнинг озуқа базасига салбий таъсир кўрсатди.

Бу йил аксинча, беда ҳам, кенг пичанзорларда ўт ҳам яхши бўлди. Кўп миқдорда пичан тайёрлаш имкони ту-гилди. Чорвали мўл-кўл пичан билан таъминлаш учун буёндай ақулай имкониятдан тўла ва тўғри фойдаланиш лозим эди.

Бунинг ҳисобга олиб пичан, беда ўриш ширини тўғри ў-шатиридан бир қатор район ҳўжа-ликлариди ҳозир бу иш қилини давом этмоқда, қўлай фўрсат-дан яхши фойдаланишмоқда, ишчи кўчлари, техника восита-лари тўла сафарбар этилмоқ-да.

Калинин район меҳнатнаш-лари бу йил чорва мўлатлари учун етма-шак тайёрлашда бирмунча яхши ишларни бажари-ди. Беданинг биринчи ўрм пачи бакарилди. Районда пачи ўриш ҳам қўнғилдайдик бормоқда.

Лекин, қўнғина районларда беда ва пичан ўришдек муҳим ишга етарли эътибор берилма-пти. Айниқса, Бекобод, Ўқсў-ғон, Юқори Чирчиқ районлари-да пичан, беда ўриш учун за-рур техника воситалари, ишчи кўчлари етарли миқдорда са-фарбар этилмаган.

Масалан, область бўйича 370 трактор қосилмаси бўлса, шундан ҳозир фақат 216 таси ишлаб турибди. 21 та трактор қосилма қанузгача ремонтдан ҳам чиқмаган. Шунингдек, 324 та қосилмасидан 150 таси ҳа-мон ишга туширилмаган. Ай-

ниқса, трактор ва от қосилма-ларидан фойдаланиш Янгийўл ва Ориқоникдасе районларда ёмон аҳволда. Янгийўлда 83 трактор қосилмасидан 65 таси, Ориқоникдасе райониди 37 тра-ктор қосилмасидан 22 таси, 95 та от қосилмасидан 49 таси ишламоқда. Бунинг нормал ҳол, ишга тўғри муносабат, деб бўладими?

Оқсўғон райониди 1 июнга-ча 2960 гектар ердаги пичан ўрилиши лозим эди. Бироқ, ҳо-зиргача шундан 1700 гектари ўриб олинган, ҳолос. Районда пичан тайёрлаш ишини бу қа-дар оқсўга суриб юборилаёт-ганига зарур ишчи кўчлари ўз вақтида тўла сафарбар этилма-гани сабаб бўлади.

Юқори Чирчиқ райониди пичан тайёрлаш, чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш учун катта ва қўлай имконият-ларга эга. Аммо районда бу-дан тўғри фойдаланишмай, кўп-роқ пичан тайёрлаш жуда су-стаклиш билан олиб бориляпти.

Асли 1 июнгача бу районда 4100 тонна ўришга эришганиа 1300 тонна пичан тайёрланган.

Областимиздаги кўпгина рай-он, қолхоз ва совхозларда пичан, беда биринчи ўрмини шу тахлитда бораётир. Айрим жойларда пичан тайёрлашдек муҳим ишга иккинчи даражали вазила, деб қаралаётганини нормал ҳол деб бўлмайди.

Пичан тайёрлашда ишлаб турган кишиларини моддий раг-батлантириш тадбирларини амалга ошириш, маъмул тех-ника воситаларини, керакли ишчи кўчларини тўла сафар-бар этиш — булар ҳозирги кўннинг энг муҳим ва сира ке-чкитириш бўлмайдиган вазила-си эканини унутмаслик керак.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

БҒНА. Оқунбобоев номли қолхознинг Мамажон Туронов бошлиқ комплекс механизация-лашган эвеноси аъзолари даст-лабки ишловни муваффақият-ли тамомладилар. Звенода ита-лаш ҳам илгор агротехника қондаларига рўйи қилинган ҳолда ўтказилди. Ҳозир 40 гектар майдондаги гўза дўр-кин ўсмоқда.

Е. Шаронов.

БЕКОВОД. 2-«Далварин» совхозиди ўртоқ М. Алланазаров бошлиқ эвеноси пошадимлар сафидан ўриш олаш. Звено ҳар бир ишчи сабабни олиб бора-етганлиги таъминоти ҳам гўза-лар кўндан-кўнга бўйига бўй қўнмоқда. Звеноси аъзолари су-ғорини намунали ўтказишга иккинчи даража берилмоқда. Қ. Дехқонов, Р. Жўраев, А. Шомуродов каби моҳир сувчи-лар қатор ораларидаги ишчи-ларнинг қоник сув ичинини таъминлаётирлар.

Т. Усмонов, С. Шарипов.

ЯНГИЙЎЛ. «Москва» қол-хозининг Баҳром Онанжон бошлиқ эвеноси аъзолари ў-ган йили агротехника қондалар-ига тўла рўйи қилган ҳолда ишлаб, ҳар гектар ердан 35 центнердан қирмон кўтарган эдилар. Бу йил ҳар гектар ер-дан 40 центнердан «оқ олин» тоширишга сўз берилмади. Ҳозирдаги улар аҳдларининг устидан чиниш учун кўннинг қатор ораларини комплекс и-ккинчи марта ишлаб чиқдилар.

Райондаги «Қизил Октябрь» қолхозининг Қодир Худойбер-диев бошлиқ эвеносиди ҳам иш қилиш. Звеноси аъзолари ў-ларига биринчилан майдон-лардаги кўчларини яхши пар-варини қилиб, бошчаларга ў-нак бўлмоқдалар.

Т. Омонов, Х. Тошматов.

ПИЛЛА ПЛАНИНИ БАЖАРДИК

Эл-юртин шойи-атласга бур-хаш ниятида йил сайи гайрат-га-гайрат қўниб меҳнат қилаёт-ган пиллачиларимиз бу йил ҳам янгидан-янг сафарлар кўчмоқ-далар.

Ишак қўни боқини мавсуми бошланмасдан анча илгари тайёрларик ишларини қўнғил-дайдик бакариб қўйган эдик. Барча қўнғиллар сифатли ре-монтдан чиқарилди. Керакли асбоб-ускуналар ҳозирланди. Тут баргини қўнғилтириш учун дарахтлар ўз вақтида парварини қилинди.

Пиллачиларимизнинг астой-дил қилган ҳаракатлари зое кетмади. Ҳамма қўнғилларни-мизда ишак қўнғилларни агро-техника талаблари даражасида бо-

қилди. Қолхозимиздаги 300 ҳў-жаликнинг ҳаммаси ишак қўни боқини.

Мана, дастлабки зафарга ҳам эришдик. Давлатта пилла сотини йиллик планини областда биринчи қатори бакардик. Маъмул 300 қўни ишак қўни-нинг ҳаммасидан мўлжалимиз-дайдиган ҳам қўнғил ҳосил йиғиштириб оляпти. Ҳозиргача тайёрлов пунктига тошир-ган пилламиз 17 минг 300 ки-лограммдан ошиб кетди. Пил-лачилар 19 минг килограмм «қумуш тола» тошириш жо-сидан олган социалистик маж-буриятларини ҳам бакарини учун шу кўнларда гайрат-ши-жоатларини сира бўшаштирма-ётирлар.

А. ҚўШМАТОВ.

Илгор пиллачиларимиздан Худойтоҳ Қосимов, Содик Жўраев, Нурут Дехқонов, Санам Болтаева сингари ўртоқ-лар ҳар қўни ишак қўни ҳис-обига ҳозирнинг ўзидек 100—120 килограммдан пилла то-шириб, социалистик мусобақа-да пешқадамлики қўлдан бер-маётирлар.

Қўнғилларимизда йиғиш-тириб олялмаган ҳосил хали кўп. Биз социалистик мажбу-риятимизни ҳам орғини билан бакариниша албатта эришамиз.

Бекобод райониди «Ком-мунизм» қолхоз пиллачи-лик бригадасининг бош-лиги.

ҚАҲРАМОН ДАЛАСИДА

Қарағанда бахридидин оя-ладиган, ишлаб турган пайкал. Бафдек ахли. Бир бери-роқ-да, иккинчи ҳўт наврозиди икки трактор бир маромда юриб эмас, гўз сузиб кетляпти.

Ортидан майин тупроқнинг е-нига тўзони кўтарилади-ю, кети-дан эгашлади. Ўл четидан ту-риб бу завили меҳнат лавҳаси-га ўзоқ тикилиб қолсан киши, Моторнинг бир маромдаги о-воиди бепон дала бағрида ўн-га хос гаштини эшитляпти. Пай-каллар орасида жүшқин ҳўт қайнайди. Култиватор пичоқ-лари қирқиб тупроқни майин майдалаб кетган эгашларда бир текис кўнариб турган ил-қоллар қад кўтариб томир ба-ди. Эгашлар текис, кўчат бут.

Бутун пайкал бўйлаб бир хил-да қосаётган гўза тулпарига қараб кўз қўнайди. Уяат че-тидаги кўчат ҳам бут. Ҳамро-қимиза бақувват, тез ривожла-наётган гўзани кўрсатди.

Мана, шонлилати жон-вор, буниси чин барс, — бу-роқларда қўнғилчи, меҳри-товалиб кетди, лаблари нима-нидир пичирлади. Сўнгра қад-дини ростлаб пайкалда диққат билан назар ташлади.

Мана, бу карта 20 гек-тарлик, наригиси ҳўл орғин-роқ. Бонинг этагиди қўнғил ердан 5 — 6 гектарини ишга тушириди. Ҳаммаси бўлиб 50 гектар пахта майдонимиз бор. Бу жойларда иккинчи йил гўза ўстирайлимиз.

Ҳамроқимиз — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, гапдан кўра дала иши, гўза тили-ни яхши билади, фикри-еди гўзада. Ундан бирор гапни сўраб олиш жуда қийин.

Дарвоқе, аввалги йиллари унинг эвеноси бошқа участкада эди.

Ерин ўзгартирибсизми, — сўрайми.

— Шундай, бир гап би-лан бу ерга келиб қолдим. Лекин ҳозирги еримиз ҳам дў-руст, аслини олганда тап ту-проқда эмас, меҳнатда.

Абдушарор у ёғини айтмади. Кейин билсан дарҳақиқат бир даврада эвеноси бошқиларидан Сафарали.

— Ердан ерин фарқи бор, Абдушарорнинг ери семиз-ер. Юқори ҳосил беравера-ди-ди, деган экан. Шу даврада иштирок этган қаҳрамон «май-ли ука, еримизга сен эвеноси бошлиғи бўл. Лекин ҳосилини қамайтирмайсан. Мен участ-канинг энг камҳосилли ерига бораман» деб сўз олиб қўйган экан.

Талабчан, ишини қўнғини би-ладиган эвеноси бошлиғи ўр-гани қолган эвеноси аъзолари ав-валига норози бўлишпти, би-роқ, Абдушарор сўзиди қаттиқ-туриб, ҳозирги ерга келиб иш-ни бошлаб юборган экан.

Бу 1967 йилининг бошида бўлган воқеа экан. Абдушарор Сафаралининг гапига аччиқ-қосилди бўлиб умри зое кета-ётганига ачинганидан ҳам «е-рин қадрларини ерда» деган-лиг билан шу ерга ўтган экан. Уша йили қаҳрамон бош-лиқ эвеноси аъзолари шу майдон-ларда биринчи бор гектаридан 37,6 центнердан ҳосил кўтаришиб-ди. Ҳўш бу марога қандай етди? Қаҳрамоннинг қўлида қандай мўъжиза бор деган савол туғилди. Яхшиси бу йилги эрта баҳордан буён ерга

КОМБАЙНЛАР ШАЙ

Ўрта Чирчиқ райониди 2-«Оҳангарон» совхозининг М. Ма-далиев бошлиқ бригада галла-корлари ўз мажбуриятларини ба-жариш учун қўнғилмоқдалар. Улар 1700 гектар майдондаги галла экиннинг ҳар гектаридан 13 центнердан дон етиштириш иштиниди. Барча тадбирлар-ни зўр уюшқилик билан амал-га оширдилар. Экинларни ба-ҳорги бароналаш ва озиклан-тириш иши қисқа муддатда ўт-казилди. Ҳозирги кўнда ишчилар ҳашаротларини йўқотишляпти.

Кенг майдонлардаги доннинг пи-шиб етиляётганлиги галлакорлар-нинг меҳнатини янада авж олди-риб юборди. Улар галла ўрми-йимини бошлангича барча тех-ника воситаларини шан қилиб қўйиш учун шу кўнларда зўр гай-рат билан ишлашляпти.

Совхоз дирекцияси ҳар йилги-дан бу йил ҳам галла ўрми-йим-инда энг яхши кўрсаткичларга эришган механизаторларни раг-батлантириш тўғрисида белгил-ди. Уларга ҳар 15 ми кўннда қим-матли буюм ва пул мўкофотлари бериб бориш кўзда тутилди. Бундан ташқари кўча Қўнғил байроқ ҳам таъсис этилди.

— Бултур комбайнларимиз-дан А. Усмонов, Ҳ. Хўсанов ва Э. Абдувалеевлар ҳаммаша олд-ин-ги сафда боришди, кўнига 12—14 гектар ердаги галлани ўриб, намуна бўлишди. Бу йил бу каби азамат комбайнчиларимизга иш-ониб, галлани 23 ми кўннда йи-ғиштириб олишга сўз берганимиз, — дейди бош агроном ўртоқ Қўш-мат Ортиқов.

М. САРИМСОҚОВА.

ПИЛЛАЧИЛАР АҲДИ

«Қизил Ўзбекистон» қолхоз-ининг пиллакорлари кўрт боқини мавсумини уюшқилик билан бошляпти.

Қолхоз пиллакорлари ҳар қў-ни кўрт уруғидан ҳамма 60 ки-лограммдан «қумуш тола» олиш учун 150 қўни кўртнинг яхшилаб парварини қилишмоқда.

Пиллакорлардан Инобат То-жибоева, Анзират Ёўлдошбекова, Тилла Рўзқўлова бошлиқ эвенос-ларда ҳозир кўрт учинчи уйқудан

турди. Бу эвеноси пиллакорлари ҳар қўни кўртдан 70 килограмм-дан «қумуш тола» олиш ҳаракат-ляптилар.

Беш йилликнинг учинчи йилида она-Ватанга 28,5 тонна пилла ар-муғон этишга аҳд қилган қолхоз пиллакорлари мўлжалдаги ҳосил-ни олиш учун гайратга-гайрат қў-ниб меҳнат қилаётирлар.

Н. РУСТАМОВ, Ориқоникдасе району.

Янгийўл райониди «Коммунизм» қолхози аъзолари бу йил пахта билан бир қаторда маккажўҳорида ҳам мўл ҳосил олишга аҳд қилдилар. Сўратда: 18-эвеноси даласида тажрибали сувчи А. Тургунов маккажўҳорини сўғормоқда.

А. Абалин фотоси.

Ориқоникдасе райониди «Қозғистон ССР 30 йиллиги» қолхозиди бу йил даламкор бў-дойдан кўп ҳосил олиш кўнмоқда. Галлакорлар 1050 гектар ерининг ҳар гектаридан 15 цент-нердан дон тайёрлашни планлаштиришди. Сўратда: (чапдан) қолхознинг бош агрономи Маи-нон Уса-ров ва бригада бошлиғи Пирмат Норматов ўртоқлар бугдой бошоқларини кўзда кечтиришмоқда. Қ. Розиков фотоси, (ЎЗАТА).

ТАННАРХ АРЗОНЛАШМОҚДА

Беш йилликнинг учинчи йилини мўддатидан илгари ба-жариш учун ўзaro социалистик мусобақани тобора авж олдира-етган Бекобод шаҳар саноат қорхоналарининг коллектив-лари меҳнатда катта-катта ютуқларни қўлга киритмоқда-лар. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар шу йилнинг тўрт ойлик ялпи маҳсу-лот ишлаб чиқариш планини мўддатидан анча илгари адо этишга муваффақ бўлишди.

Қўшимча хали ҳўжалиги өғти-ежлари учун юзларча минг сўмлик турли-туман саноат маҳ-сулотлари етказиб берилади. Шу давр ичиди 250 минг сўмга яқин маблаг тежалди.

Шаҳардаги қатор саноат қорхоналари давлат планлари-ни ойда-ойта муваффақиятда адо этмоқдалар. В. И. Ленин номидаги металлургия заводи, цемент комбинати, гишт заво-ди ва бошқа қорхоналар кол-лективлари шулар жумласидан-дир. Цемент комбинати ишчи-лари ҳозир июнь ойи ҳисобига маҳсулот беришляпти.

ПЕШҚАДАМ ТРЕСТ

Тошкентдаги 159-қўнғилш-трести бинокорлари йил бош-дан бери самарали меҳнат қил-моқдалар. Ички резерварини ишга солиш, қўнғилш-монтиж ишларини механизациялаш, меҳнатни пухта ташкил этиш тўғрисида давлат планлари доим амалда билан адо этилмоқда.

Пешқадам қўрувчилар шу йилнинг тўрт ойлик тошириғи-ни ҳам муваффақиятли бажари-шди. Пулдрат ишлари 105 про-цент қилиб адо этилди. Трест коллективни кучи билан эри-шилган муваффақият янада салмоқлидир. Бу кўрсаткич бўйича тўрт ойлик план 115 процент қилиб дўндирилди. Ай-

ниқса тошкентликлар учун жуда ҳам зарур бўлган ўн-жой ку-рилиши тез сўратлар билан олиб бориляпти. Уйлар қўриш бўйича тўрт ойлик план 117 процент қилиб адо этилди.

Трест коллективни «Гавташ-кентстрой» қорхоналари ўрта-сидида ўзaro социалистик мусо-бақада яхши натижаларга эриш-моқда. Биринчи квартал яку-лари бўйича трест учинчи ўрни-ни эгаллади. Эндиликда аса барча бинокорлар қўлга кирит-илган шу ютуқларини янада мустаҳкамлаш учун фидокорона ишлармоқдалар.

Қ. МУСАХУЖАЕВ

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Расвийнинг билан Совет Иттифоқиди таъмин бўлган Турек Мексика таъмин-лар министри Антонио Каррильо Флоренси 28 майда Кремлда қа-бул қилди ва у билан Совет —

Мексика муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юза-сидан, шунингдек ҳар икки то-монни қизайтуручи халқaro проб-лемалар юзасидан сўхбатлашди. (ТАСС).

28 майда Союзлар уйининг ко-лонна залида ўтказилган тантанав-ли концерт икки қардош халқ — совет ва чехословак халқлари дўстлигининг мадҳияси бўлиб ян-гради. Чехословакия Социалистик Республикаси маданияти кўнларини Россия Федерациясиди очинчи бағишланган бу концертда Прага, Братислава ва қардош мамлакат-лардаги бошқа шаҳарларидан келган чехословак санъат усталари қат-нашди.

Москваликлар маданият ва ин-формация министри Мирослав Га-лушка бошчилигидаги Чехослова-кия маданият арбобларини чин қўнғилда табриқладилар.

РСФСР Министрлар Совети-раисининг ўринбосари В. И. Ко-чмасов Чехословакия маданият арбобларини қизғин табриқлади. Мирослав Галушка табриқ нутқи-сўзлаб, Чехословакия меҳнатнаш-ларининг қардошлик салоҳини келтирганилини айтди.

Чех ва словак миллий классика-

сининг асарлари шу кўни союзлар уйида баралла янгради. Бу концертда Дворжак Сметана, Яна-чек, Сухонинг ажойиб асарла-ри ижро этилди.

Бу асарларини ижро этишда чех хор капелласи ва Братиславадаги словак миллий театрининг солист-лари, Бутунитиёф радио ва те-левидениесининг дирижери Б. Лешка раҳбарлигидаги катта сим-фоник оркестри қатнашди.

Чехословакия маданияти кўн-ларини очиб маросимда КПСС Марказий Комитети Сийёс Бю-росининг аъзоси, РСФСР Министр-лар Советининг раиси Г. И. Воронов, КПСС Марказий Коми-тети Сийёс бюросининг аъзолари-га кандидат КПСС Марказий Ко-митетининг секретари П. Н. Деми-чев, шунингдек Чехословакия Со-циалистик Республикасининг Со-вет Иттифоқиди муваққат иш-лар вакили И. Кафка ҳозир бўлди-лар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗ район ва қолхозларида декада шодиёналари давом этмоқда. Янгийўл рай. оқдаги Ҳамроқул Турсунқулов номидаги кўчада ҳам тожик санъат аҳли билан уйрашув бўлиб ўтди. Суратда: қолхоз раиси Умар Жўраев (чапда) меҳмонларни қаршиламда.

Қ. Розиков фотоси. (ЎзТАГ).

РУБОБЧИ ҚИЗЛАР

Куй... Тоғлар шалоласидек қувноқ, тонги еллардек ўйноқ куй янграйди. Қалбларни сеҳрлайди. Ҳаёл тўқинига «етақ-лайди».

Рубоблар таронаси томошабинларни мафтун этди. Атлас кийган қизлар давраси бамисоли турфа тўллар ҳамини эслатади. Дўстлик ҳақидаги қўшиқ эса бўлбуларнинг қувноқ хонинига ўхшайди.

Свердлов Ҷомилати концерт залда VI жаҳон ёшлар Фестивалининг лауреати Тожикистон Давлат филармонияси рубобчи қизлар ансамблининг концерти мана шундай қувноқ куй ва дирабо қўшиқ билан бошланди.

Раққосларнинг шўх рақслари томошабинларнинг олқишга сазовор бўлди.

Солист А. Осламова «Гулигули» ва бошқа тожик қўшиқ-

ларини ижро этди. Бу қувноқ қўшиқларга Л. Маҳбубова ва Р. Давлатназарованинг рақслари улашиб кетди. Б. Орипованинг «Ранжидан», «Меҳмон бўлай деб келдим», «Келмади» қўшиқлари ҳам залда ўтирганларни ҳайжонлантириб юборди.

Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар М. Абдуллаеванинг гўзал рақси, Р. Қўйинова ва солист С. Заҳидованинг тожикча, ўзбекча қўшиқлари, ансамбль ижро этган «Норак» қўшиғи ўзбек санъат шайдоларини беҳад шод этди.

Концертнинг биринчи бўлими тугаши олдидан Ўзбекистон Давлат филармониясининг директори, республикада хизмат кўрсатган артист А. Султонов тожик дўстларига миннатдорчилик билдирди.

Э. УСМОНОВ.

А. ШУКУҲИ

ФАҚАТ ВИР ЗУМ

Бир кеча меҳмоним бўлди

Васлинг шаробини қониб

Сезмадинг, ўшанда зулфинг

Қалбининг оқиста боғлаган

Майлига, дегандим, бечора

Мирзиб ўйнаси зулфинг-ла

бир дам.

Ҳар маҳал чорласам гир имо

қилиб.

Яна ўз ўрнига қайтади илдам.

Аммо дил — боладан илқим

ва ўзар.

Амригга итват қилмайдим

асло.

Кетимда бердингиз унга

ваъдалар.

Новот, қанд тутдингиз

лабларингиздан ё?

Ҳ. ЖАМОЛ таржимаси.

Навоий номидаги Катта академик театрдa намойиш этилаётган тожик санъаткорларининг сахна асарлари ҳамшаҳарларимизда бей таассурот қолдирмоқда. Суратда: «Ватан фарзанди» балетидан бир кўриниш. Саодат ролида Тожикистонда хизмат кўрсатган артист М. Собирова.

А. Палехов фотоси.

ОЛИМЛАР ҲУЗУРИДА

Тожик алимнинг серқуёш республикада ўтаётган декадаси икки халқнинг байрамга айланиб кетди. Учрашувларнинг таассуроти, қувноқи таъриф тавсифга сиймайди.

Куни-кеча бир гуруҳа олим, шоир, санъаткорлар Ўзбекистон олимларининг ҳузурида бўлишди. Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти О. Соди-

қов меҳмонларни самимий қутлади. Ҳамкорликдаги ишларимиз ҳақида батафсил тўхтади. Шундан сўнг сўзга чиққан Тожикистон Фанлар академияси қошидаги тил-адабиёт институтининг директори М. Маъсумий дўстона кутиб олганига миннатдорчилик билдирди.

— Ўзбек халқи биз учун ни-

ҳоятда ғамхўрлик қилди, олимларимиз М. Гафуров, Ҳ. Карим, С. Улуғзодалар Самарқандда, С. Умаров, С. Ражабовлар Тошкентда таҳсил қилишган. Ўзбек олимлари ҳозирги кунда ҳам илмий ходимларимизнинг малакасини оширишда бизга яқиндан қўмаклашмоқдалар.

Сўнгра атоқли тожик ёзувчиси ва олими С. Улуғзода, профессор С. Мусеинзодалар сўз олинди. Шоира М. Ҳакимова минбарга чиқди. Унинг шеърларини гулдўрос қарсанлар остида эшитдилар.

Учрашув охирида Тожикистон санъат усталари концерт қўйиб беришди.

ТАСС БАЁНОТИ

Германия Федератив Республикасининг сийосий тараққиёти тобора хатарилиб тус олмоқда. Германия Федератив Республикасидаги ҳозирги ҳақиқий аҳволга назар ташласангиз, у ерда янги наъмон ва шовинизм кучайиб бормоқда, демократик ва прогрессив кучларга ҳуқуқ қилинмоқда, реваншчилик ва милитаристик кайфиятлар авж олдирилмоқда. Германия Федератив Республикаси ҳукумати янги сийосатни олиб келишди, Ҳарбий Германиянинг эртанги кунини Европа халқларини янги ташвиш ва машаққатларга дучор қилиши мумкин. Шу муносабат билан Германия Федератив Республикасидаги ҳуқуқдор партияларнинг фавақулда қонуний деб атаганиш қонунийлик бўлиб қолган тазоқ муҳома қилдириб олишга қарор берилганлиги алоҳида эътиборни жалаб этади.

Бунда гап ҳозир амалда бўлган конституциянинг ўзгартириш тўғрисида ва мамлакатда барча мажбурий ва ҳарбий — сафарбарлик чоралари қўрилишини тақозо этадиган фавақулда ҳолатини эълон қилиш имконияти берилган бир қанча моддаларни конституцияга киритиш тўғрисида бораётган. Бунда гап Европадаги тинчликка қарши қаратилган антидемократик ва милитаристик ҳаракатдаги катта тадбирлар тўғрисида бораётган.

Фавақулда конституция ҳозирги конституциянинг сўз, матбуот, бирлашмалар эркинлигини, почта орқали хат юборишнинг махфийлигини эълон қилган моддаларнинг кучини йўқотди ёки чеклаб қўйди; парламентнинг муҳим ваколатларини «умумий комитет» деб аталган комитет иштирокида қарор қилиш ҳақида қўйилган қўшиқ тўғрисида.

Конституциянинг ўзгартирилиши ва мамлакатда фавақулда қонунийлик жорий қилиниши. Германия Федератив Республикасининг милитаристик фаолиятини ажратмас қаршилик қилишди. Бу Германия Федератив Республикаси ҳукумати томонидан бундесвернинг қайтадан қурилиши, унинг оммавий қурол қуроли ишлатилишига, уруш ҳаракатларини, шунингдек «чекланган» урушларни олиб боришга тайёрлаш тадбирлари билан бевосита боғланган. Гитлерчилар аслаҳа ҳонасида мерос қилиб олинган «орқа томонини илдамлашти» идеяси, яъни мамлакатнинг бутун ҳаёти бундесвернинг ҳарбий стратегия планларига мослаштириш идеяси фавақулда қонунийлик асос қилиб олинган.

Фавақулда қонунийлик конституцияда «мудофаа ҳолати» тўғрисида ёзилган қоидаларга «кекинлик ҳолати» деган тус шунчаки илова қилинди. Бу тусунча Германия Федератив Республикаси ҳукумати аслида қарор қилиш ҳарбий ҳолатини эълон қилиш имконияти беради. Германия Федератив Рес-

публикасида тинч вақтдаёқ «аҳолини ҳимоя қилиш» баҳонаси билан ёрдамчи ҳарбий-полиция кучлари сифатида «граждан мудофасаси корпуси» деб аталган отрядлар тўзилмоқда. Бу корпусда бир неча юз минг киши бўлиши керак.

Германия Федератив Республикаси ҳукумати ва генерал-тёт фавақулда қонунийлик мудофиса қороналарнинг ишлаб чиқариш программасини, ишлаб чиқариш моменлатураси ва ҳажмининг белгиланиш, ҳам ашё ва энергетика ресурсларини ўз на зоратига олиш ва тақсимлаш, қороналарнинг профиллини ўзгартириш ёки уларни ёпиб қўйиш ҳуқуқига эга бўладилар. Бу эса, қурол-яроғ ишлаб чиқариш ва урушдан қўн фойда оладиган йирик концернларнинг майфатларига таъминоти мосу бўлиб тўшади.

Фавақулда қонунийлик меҳнат-кашларнинг сийосий, социал ҳуқуқларини чеклаш, прогрессив партиялар, қасаба союзулари, жамоат ташкилотлари ва бирлашмаларни бостириш йўлидаги янги қадамлар. Қонунийлик мамлакатда қасб ва иш жойини таллаб олиш эркинлиги чекланган ҳолда эркаклар ва хотин-қизлар учун мажбурий меҳнатни жорий қилиш имкониятини кўзда tutadi. Сийосий статика ва забастовкаларини, эмас, балки амалда иқтисодий статика ва забастовкалар ҳам қонунийлик ташқари, деб эълон қилиниши мумкин, монополияларнинг ишчиларга қарши оммавий суратда ишдан бўшатилиш ва лоқавулар қаби репрессия чоралари аслида рўйбета чиқарилади.

Фавақулда қонунийлик гражданларнинг мажбурий қарбига қасб қилувчи ҳар бир кишига «қаршиллик қўлатиш ҳуқуқини» деб атаганиш ҳуқуқини эълон қилди. Германия Федератив Республикасининг маъмурият аниқлаштириш демократ кузларини «тартибни бузувчилар» деб, яъни нафис ва милитаристик партиялар ҳамда иттифоқларнинг фаолиятини конституция доирасига таъминоти тўғри келадди. деб қарайганликларни эътиборга олганда, у ҳолда «қаршиллик қўлатиш ҳуқуқини»нинг жорий қилиниши сийосий террор учун йўл очиб бериш, яъни нафис қайта-қайта ўз дидларига бўяйдиган сийосий арбоблар ва жамоат арбобларининг ҳаммасидан ўч олишларини қонунийлаштиришга уришларидан бошқа бир нарса эмас.

Янги қонунийлик мамлакатда Германия Федератив Республикаси ҳукумати қарорини билан ҳам, шунингдек НАТО ҳарбий блокининг қарорларига асосан ёки шу қарорларга мувофиқ суратда ҳам ҳарбий ҳолат жорий қилиниши кўзда tutadi.

Ҳақон урушга тайёрлаш ишига, мамлакатнинг бутун ҳаётига ҳарбий ишга солиб юборишга хизмат қилган фавақулда қонунийлик эрга тушади. Бу қонунийлик Норвегияда халқаро трибунал томонидан тинчликка қарши жиноят деб қаралган қонунийликга ўхшайди.

Фавақулда қонунийлик масаласида христиан демократлар билан тил бириктирган Ҳарбий Германия социал демократлар раҳбар арбобларининг ўйнаётган роли эътиборни ўзига жалб этмай қолмайдилар. Бу нарса қўлга киритилган министрлик ўринлари эвазига қўланган ҳақ, деб ҳисобловчи қўлгина социал демократлар бундай позицияни маъқулламастлар.

Фавақулда қонунийлик Боннинг реваншчилик руҳидаги ҳарбий-сийосий йўлини амалга оширишга, аҳоли томонидан кўрсатилган ҳар қандай қаршилликни бостиришга, Европадаги мажбурий реал аҳолини эътироф этиш асосида мамлакат сийосатини ўзгартириш талаб этадиган доираларнинг овозини бунгизга қаратилган.

Фавақулда қонунийлик жаҳонини икки марта вайронгарчилик урушини қирғибга ташлаган герман империализмининг энг агарессив доираларининг ҳоқимияте тасвирга келиши учун йўл очиб беради. Шу сабабдан бундай қонунийлик қабул қилиниши Германия Федератив Республикасининг асло ички иш эмас, бу нарса Европадаги бошқа халқларнинг манфаатларига, умумий тинчлик манфаатларига таҳдид қилади.

Халқлар Федератив республикасининг сийосий йўлини белгилан қилишлардан Потсдам битимининг асосий принципларини ҳурмат қилиш ва бу принципларга сўзсиз риоя қилиниши талаб этишга ҳаққидилар ва шунинг талаб этмоқдалар. Потсдам битими герман милитаризмининг ва нацизмга қарши курашининг тарихий тажрибасини ифода этган эди.

Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари Германия Федератив Республикасида фавақулда қонунийлик қабул қилиниши хусусида яна бир марта огоҳлантириш ва бу қонунийлик Европада тинчлик манфаатларини қўллаб-қувватлаётган ҳукуматларни шунинг назарда туттиларди керакки, Совет Иттифоқи ГФРда милитаризм, реваншизм ва янги нацизм кучларининг ўсишига тоқат қилолмайдилар ва ана шу кучларнинг Европа халқларини тинчлиги ва оқошталганини ҳеч қачон буза олмастларини учун бошқа тинчликсевар давлатлар билан биргаликда зарур чораларнинг ҳаммасини қўришга тайёрдир.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАҲЖУБ—СУДАН БОШ МИНИСТРИ

ЛОНДОН, 28 май. (ТАСС). Судан республикасининг таъсис мажлиси Судан ҳукумати бошчилиги билан, Рейтер агентлиги мухбирининг Хартумдан хабар беришига кўра, таъсис

КОМПАНИЯ САФЛАРИ ЎСМОҚДА

ПАРИЖ, 28 май. (ТАСС). «Юманите» газетасининг хабар беришича, сўнгги ярим ой мобайнида Париж районидида Франция Коммунистик партияси сафига 2200 киши аъзо бўлиб кирган. Шу вақт ичидида Парижда ва шаҳар атрофларида Франция Коммунистик партияси янги ячйаси тўзилган. Партия

та янги кучларини қириш, деб ёзади «Юманите», шу кунларда турмуш ва меҳнат шартининг яхшиланishiга эришмоқ учун Франция меҳнатчилари кенг авж олдирилган курашда Франция Коммунистик партияси янги роль ўйнаганлигини натижасидир.

ЙЎҚОЛСИН ФАВҚУЛОДДА ҚОНУНЛАР

БОНН. Ҳарбий Германия бундес-тагида «Фавақулда конституция» лойиҳаси охириги — учинчи марта ўқилганлиги хабар қилинган сари фавақулда қонунийлик қарши норозилик ҳаракати тобора кенгаймоқда. Фавақулда қонунийлик бир оз санъатлиб қолган демократик ҳуқуқларини тугатиш ва Ҳарбий Германиядаги ҳаётнинг барча томонларини тўла милитарлаштириш кўзда тутимоқда. Германия Федератив Республикасида фавақулда қонунийлик қарши бошланган норозилик ҳаракатида актив қатнашмоқда.

Ҳарбий Германиянинг Реклинг-хаузен ва Бохум шаҳарларида

фавақулда қонунийлик қарши норозилик намойишлари бўлиб ўтди. Бу намойишларда қасаба союзуларнинг қозғаб ёш аъзолари, ишчилар ва студентлар иштирок этидилар. Ҳарбий Германиянинг Кельн шаҳри фавақулда қонунийлик қарши сийосатига қарши норозилик билдирган ишчи ва студентларнинг жуда катта митинг жойига айланди. Қадимий университет шаҳарларидан бири — Йейделберг студентлари маъмуриятнинг «Фавақулда конституция»ни бундестаг орқали учинчи марта ўқитиш интига қарши норозилик билдириб, очлик эълон қилдилар. (ТАСС).

ПАРИЖДАГИ БЕШИНЧИ РАСМИЙ СУҲБАТ

ПАРИЖ, 27 май. ТАСС мухбирлари А. КРАСИКОВ ва В. САФОНОВ хабар берадилар: Вьетнам Демократик Республикаси ва Америка Қўшма Штатлари вакиллари бешинчи расмий суҳбати бугун Парижда халқаро конференция уйида тўрт соатга ўн минут давом этди.

Бугунги суҳбат қатнашчилари тарқалиш олдидан 31 май куни навбатдаги расмий суҳбатини ўтказиш учун яна учралиш тўғрисида келишиб олдилар.

Америка делегациясининг раҳбари Гарриман матбуот вакиллари билан суҳбатда қўйилган саволларга жавоб қайтаришдан бўйин товадилар.

Бу ерда ҳозирча фақат бир нарса аён бўлиб қолди: Америка делегацияси Вьетнам Демократик Республикаси делегациясини Парижда ўтказиладиган расмий суҳбатларнинг мазмунини сир тутишга рози қилишга яна уришиб қўрди, лекин Вьетнам Демократик Республикаси

нинг вакиллари бундай уришларини қўллаб-қувватламадилар. Улар жаҳон жамоатчилиги фикридан яшрайдиган ҳеч нарса эмас деди, деб таъкидладилар.

АҚШ делегацияси матбуот вакилларида уч хил текет тарқатди. Бу текетларнинг бирида Гарриманнинг халқаро конференция уйида бугун суҳбат қилишга нукта баён қилинган. Гарриманнинг бу текетдан ҳеч қандай «янги идеялар»ни топа олмадилар. Иккинчи текетда Вьетнам Демократик Республикаси Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтига ҳарбий ёрдам кўрсатишда айбланади, унинг текетдан эса, бошқа мамлакатлардан олинган ва Вьетнам проблемасини ҳал этиш йўллари тўғрисида шу мамлакатларнинг нукта назари баён қилинган турли ҳужжатлар тўпланган.

Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг раҳбари Вьетнам Демократик Республикасининг «ВДР» бомбардимон қилиш ва ВДР га қарши бошқа ҳар қандай уруш ҳаракатларини сўзсиз тўхтатмоқчи бўлади».

ВДР делегациясининг раҳбари Вьетнам Демократик Республикасининг «ВДР» бомбардимон қилиш ва ВДР га қарши бошқа ҳар қандай уруш ҳаракатларини сўзсиз тўхтатиш ва сўнгра ҳар иккала томонини

Суан Тхюан Америка томони Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш ва ВДРга қарши бошқа уруш ҳаракатларини тўхтатиш экан, сийосий масалалардан биронтасини ҳам муҳомама қилиш мумкин эмаслигини яна бир марта таъкидладилар.

Суан Тхюан Гарриманга ва Америка делегациясининг бошқа аъзоларига мурожаат қилиб, шундай савол берди: «ҳар икки томонини қизиқтираётган бошқа масалаларни муҳомама қила бошласангиз имкониятга эга бўлмоқ учун Қўшма Штатлар Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилиш ва ВДРга қарши бошқа уруш ҳаракатларини қачон сўзсиз тўхтатмоқчи бўлади?».

ВДР делегациясининг раҳбари Вьетнам Демократик Республикасининг «ВДР» бомбардимон қилиш ва ВДР га қарши бошқа ҳар қандай уруш ҳаракатларини сўзсиз тўхтатиш ва сўнгра ҳар иккала томонини

қизиқтираётган бошқа масалаларни муҳомама қилишга қизиқтириш Америка томони билан аниқлаш» учун 10 майда Парижда суҳбат бошлаш ҳақидаги таслифига АҚШнинг 1968 йил 4 майда йоборган ва шу вақтга эълон қилинмаган жавобини тизга олди. АҚШнинг бу тақлифларга берган жавобини да кўриниб турганини, деди Суан Тхюан, АҚШ ҳукумати «Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати»нинг 3 май нота-сидида баён этилган тақлифни қабул қилишга тайёр» эканлигини билдирган эди.

Бугунги расмий суҳбат таъмом бўлгандан кейин ўтказилган матбуот конференциясида Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг вакили ҳар иккала делегация ўртасида расмий суҳбат доирасидан ташқари қандайдир «махфий учрашувлар» бўлганлиги тўғрисида тарқатилган овозларни рад этди.

ПАРИЖ, 27 май. 13 майда халқаро конференциялар уйида Вьетнам Демократик Республикаси ва Америка Қўшма Штатлари вакиллари ўртасида расмий суҳбатлар бошланди. Суратда: Вьетнам Демократик Республикаси делегациясини ўртада — делегация бош вакили, Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг

ЮПН — ТАСС телефотоси.

